

Nader onderzoek vleermuizen,
huismussen & gierzwaluwen
ter plaatse van:

**Noteboomstraat 7, Kruisstraat
4 t/m 10
te Meppel**

projectnummer

200618

TITELBLAD

RAPPORT		
Type onderzoek	Nader onderzoek vleermuizen, huismussen & gierzwaluwen	
Locatie onderzoek	Noteboomstraat 7 te Meppel	
Projectnummer	200618	
Versie rapportage	1.0	
Auteur	S. Haakmeester	
Controle en vrijgave	R.J.W. Huls	
Paraaf vrijgave		
Datum	27 oktober 2020	
OPDRACHTGEVER		
Naam	BEMOG Projectontwikkeling	
Contactpersoon	Dhr. R. Meinen	
Adres	Postbus 30200, 8003 CE Zwolle	
UITGEVOERD DOOR		
 info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Zuidwolde Industrierweg 20 7921 JP Zuidwolde Tel: 0528 373 982	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam Tel: 0596 633 355	Kantoor Almere Transistorstraat 91-34 1322 CL Almere 036 82 00 397
 <p>Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.</p>		
 <p>Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.</p>		
<p>Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.</p>		
<p>Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.</p>		
DISCLAIMER Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien: de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt. We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.		
© 2020 Eco Reest BV. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding. Wijze van citeren: Eco Reest 2020, Nader onderzoek huismus, gierzwaluw & vleermuis, Noteboomstraat 7 te Meppel (200618).		

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
1.2.1	Vogelrichtlijn.....	4
1.2.2	Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn	5
1.2.3	Overige nationaal beschermde soorten	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN	6
2.1	Beschrijving plangebied.....	6
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning	9
3.	ONDERZOEKSOPZET	10
3.1	Vleermuizen	10
3.2	Huismus	10
3.3	Gierzwaluw	11
4.	RESULTATEN	12
4.1	Vleermuizen	12
4.1.1	Verblijfplaatsen	12
4.1.2	Foerageergebied.....	13
4.1.3	Vliegroutes.....	13
4.2	Huismus	13
4.3	Gierzwaluw	14
4.4	Overige waarnemingen	15
4.4.1	Nestplaatsen	15
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
5.1	Functie van het plangebied en effecten.....	16
5.1.1	Vleermuizen.....	16
5.1.2	Jaarrond beschermde vogelnesten	16
5.1.3	Niet jaarrond beschermde vogelnesten	16
5.2	Vervolgstappen	17
5.2.1	Ontheffing.....	17
5.2.2	Mitigerende maatregelen.....	17
5.2.3	Zorgplicht.....	18
5.3	Verantwoording	18
	LITERATUURLIJST.....	19

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doelstelling

De opdrachtgever is van plan om de bebouwing ter plaatse van het plangebied te slopen en te vervangen door een aantal stadsvilla's en appartementen en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan.

In dat kader is door Eco Reest een quickscan uitgevoerd (Econu, rapportnummer MP 20-3-6, datum 6-3-2020). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen ter plaatse van Noteboomstraat 7 te Meppel.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Vleermuizen
 - Huismus
 - Gierzwaluw
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) tot gevolg hebben.

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Vogelrichtlijn

De huismus en gierzwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele

omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus en gierzwaluw, zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Nesten van soorten (waaronder spreeuw) met een jaarrond beschermd functioneel leefgebied, zijn alleen jaarrond beschermd als onvoldoende alternatieve nestmogelijkheden beschikbaar zijn.

1.2.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

De vleermuis is een beschermde inheemse soort als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

1.2.3 Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing.

Lid 1 luidt als volgt:

Het is verboden:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

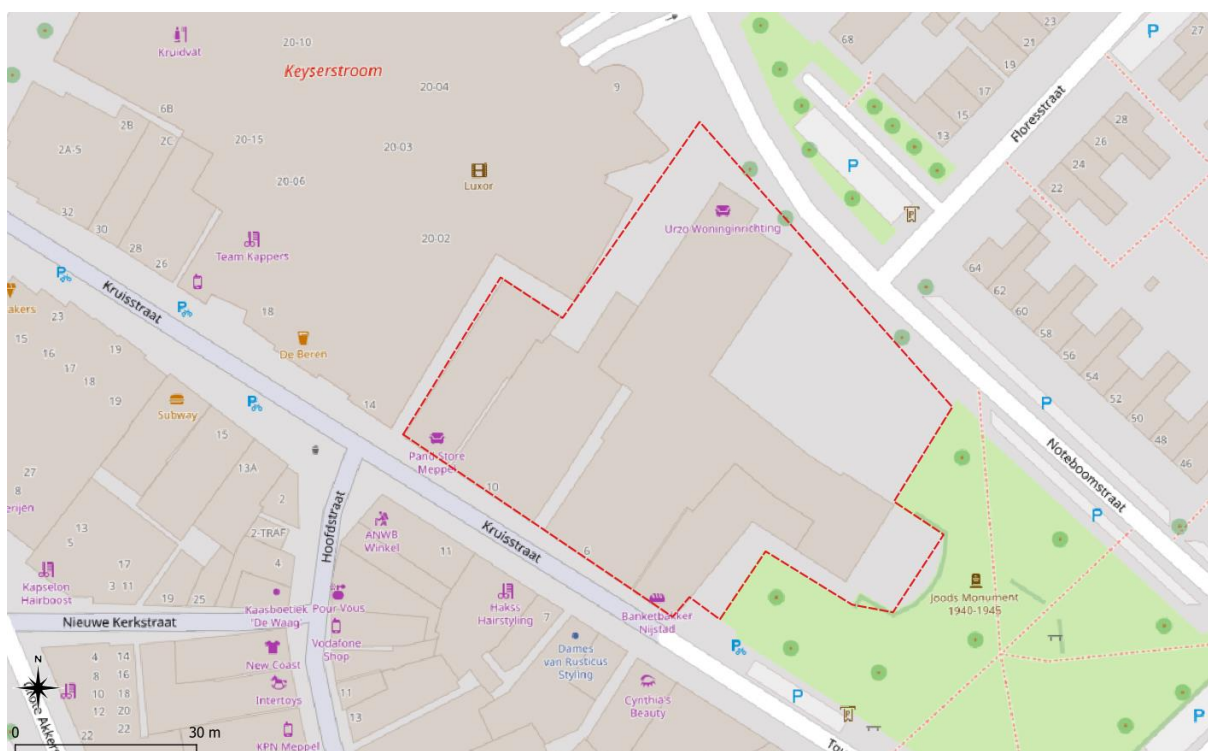
2. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het centrum van Meppel aan de Noteboomstraat 7 (figuur 2.1). Het betreft een verzameling van gebouwen die momenteel (deels) gebruikt wordt als winkelruimte en deels leeg staan. Er staan verschillende typen gebouwen, enerzijds is bestaat het noordelijke deel van de gebouwen uit een soort fabriekshal, maar deels is er sprake van een ouder pand terwijl het oostelijk deel van het plangebied gevormd wordt door een moderner gebouw en het westelijke deel is een winkelpand uit de jaren 80 van de vorige eeuw.

Al deze gebouwen staan aan elkaar geschakeld, er zijn pannendaken en platte daken, scheuren in muren, open stootvoegen in de modernere gebouwen, holtes in de muren van de oudere gebouwen en er zijn openingen in de bekisting van dakranden en goten. Het totaal is de laatste jaren nauwelijks onderhouden zodat er lekkages in het dak zijn en de dak omlijsting deels verrot is. Er is geen begroeiing binnen het plangebied aanwezig, op een klein grasveldje met een border waar rozenstruiken in staan. Het plangebied grenst in het oosten aan een plantsoen met een aantal bomen met holtes, enkele aangeplante borders en een grasveld. Op 200m afstand is open water aanwezig, maar dit wordt afgeschermd door bebouwing. Ten westen van het plangebied ligt een parkeergarage (met gierzwaluwnestblokken), in het zuiden en noorden liggen huizen en winkelpanden.

Figuur 2.1 Kaart onderzoekslocatie.

Figuur 2.2 tot en met 2.4 zijn overzichtsfoto's en geven de huidige situatie weer.

Figuur 2.2 Noordoostzijde plangebied.

Figuur 2.3 Zuidzijde plangebied.

Figuur 2.4 Westzijde plangebied.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

De opdrachtgever is voornemens om de bebouwing ter plaatse van het plangebied te slopen en te vervangen door 40 appartementen en 600 m² aan commerciële doeleinden. Het pand gelegen aan de Noteboomstraat 12, zal niet worden gesloopt. Het betreft hier een pand wat op de lijst staat van rijksmonumenten. De start van de werkzaamheden is tot op heden nog niet gepland. Voornemens is om de nieuwbouw in het vierde kwartaal van 2022 op te leveren.

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2017). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vijf bezoeken. Hiervan zijn drie rondes uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x of Anabat Scout) is de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen in het pand in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is het plangebied twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Drie onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Twee rondes zijn uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of Batsound. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.1 Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen

Bezoek	Datum (2020)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	3 juni	21:30	Droog, bewolkt, 3 Bft, 20 °C	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	11 juni	21:45	Droog, half bewolkt, 4 Bft, 19 °C	2	Laatvlieger plaatsen
3	3 juli	3:00	Droog, half bewolkt, 2 Bft, 13 °C	2	Kraam- en zomerverblijf
4	24 augustus	21:30	Droog, licht bewolkt, 1 Bft, 17 °C	2	Paarverblijfplaatsen
5	14 september	05:00	Droog, helder, 1 Bft, 11 °C	1	Paarverblijfplaatsen

3.2 Huismus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd overeenkomstig de eisen uit de Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Deze schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 20 juni. Deze veldbezoeken moeten tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst of 1 à 2 uur voor zonsondergang worden uitgevoerd bij droog weer.

Het doel van het nader onderzoek naar huismussen is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van nestelende huismussen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker om het exacte gedrag en de nestlocaties in detail te kunnen bepalen. Nestlocaties zijn vastgesteld op basis van nest-indicerende waarnemingen, zoals zingende mannetjes, bezoeken aan potentiële nestplaatsen, transport van nestmateriaal en transport van voedsel voor de jongen.

Het onderzoek naar huismussen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.2 Uitgevoerde onderzoeksronden huismus

Bezoek	Datum (2020)	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers
1	30 april	Droog, bewolkt, 1 Bft, 11 °C	1
2	14 mei	Droog, bewolkt, 2 Bft, 11 °C	1

3.3 Gierzwaluw

Het doel van het nader onderzoek naar gierzwaluwen is het vaststellen of zo ja hoe het onderzoeksgebied gebruikt wordt door gierzwaluwen. In geval er sprake is van nestelende gierzwaluwen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd middels drie veldbezoeken in de avond (zie tabel 3.3) in de periode 1 juni tot 15 juli, conform de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Hierbij is het onderzoek gestart één uur voor zonsondergang.

Tijdens het onderzoek is ernaar gestreefd alle nestplaatsen exact vast te stellen, waarbij in- of uitvliegende of roepende gierzwaluwen zijn genoteerd. Om het aantal nestplaatsen op voldoende betrouwbare wijze vast te stellen, is de capaciteit aan onderzoekers aangepast aan het plangebied. Hiermee wordt ervoor zorggedragen dat gedurende het onderzoek het gehele onderzoeksgebied steeds kan worden overzien.

Het onderzoek naar gierzwaluwen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.3 Uitgevoerde onderzoeksronden gierzwaluw

Bezoek	Datum (2020)	Weersomstandigheden	Aantal veldwerkers
1	3 juni	Droog, bewolkt, 3 Bft, 20 °C	2
2	15 juni	Droog, half bewolkt, 1 Bft, 18 °C	2
3	3 juli	Droog, half bewolkt, 4 Bft, 19 °C	2

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis waargenomen ter plaatse van Noteboomstraat 7. De toegangslocaties bevinden zich nabij de dakgoot en onder de dakrand. Ook is een zomerverblijfplaats van de laatvlieger waargenomen ter plaatse van Kruisstraat 10. De invliegopening bevindt zich onder de dakrand

Bij de onderzoeksrondes in de paarperiode, in augustus en september, zijn baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen rondom de gebouwen binnen het plangebied. De gewone dwergvleermuis stoot tijdens het vliegen sociale geluiden uit, en roept niet vanaf één plek. Hierdoor is het lastig de exacte locatie van de paarverblijfplaats aan te wijzen. Er wordt gezien de waarnemingen uitgegaan van twee paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Vermoedelijk betreft dit dezelfde verblijfplaatsen als de zomerverblijfplaatsen.

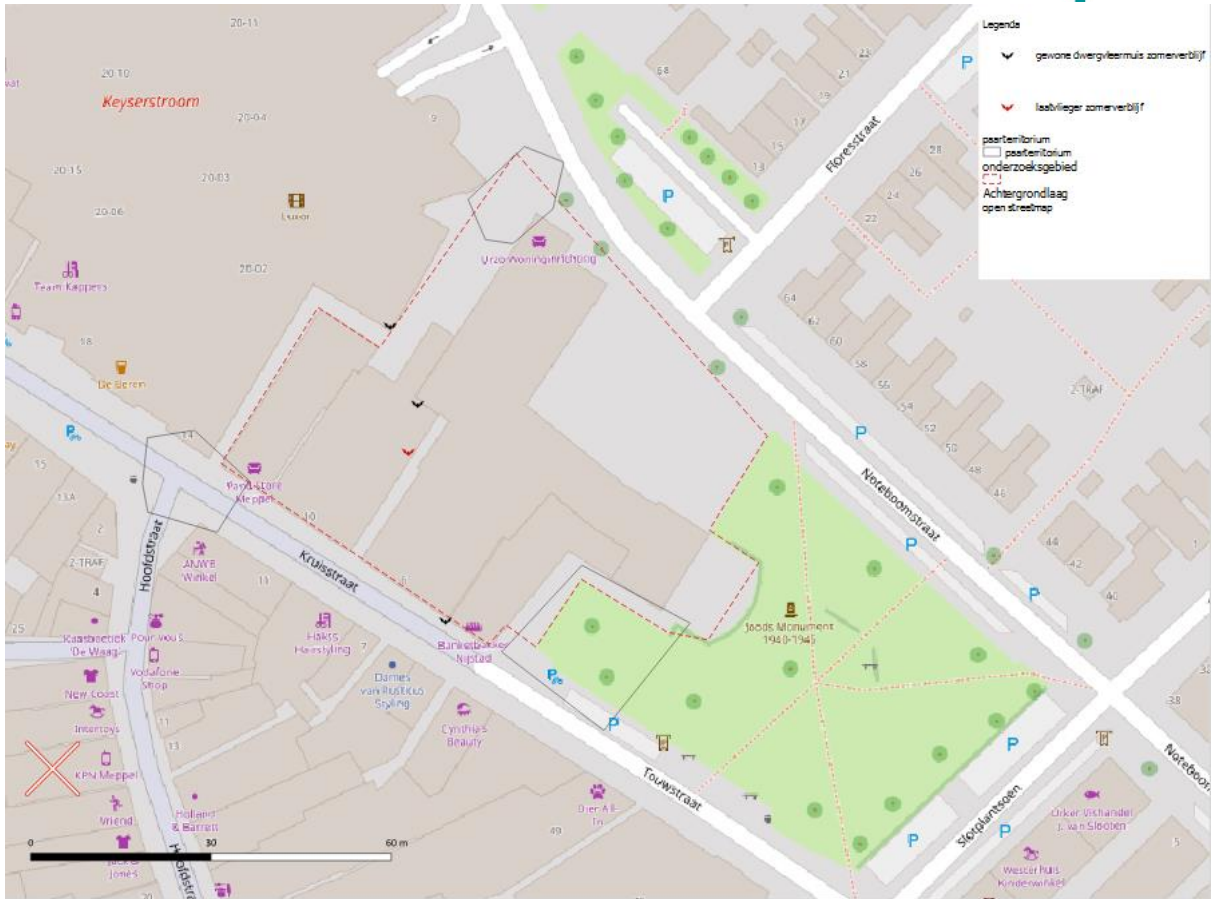
Tabel 4.1 geeft een overzicht van de waargenomen verblijfplaatsen. De exacte locaties van de verblijfplaatsen zijn op kaart weergegevens in figuur 4.1.

Vooraf de winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis zijn moeilijk aan te tonen. Er mag zekerheidshalve vanuit gegaan worden dat een plek die als zomerverblijfplaats van een mannetje in gebruik is, tevens ook als winterverblijf wordt gebruikt. Plekken met een paarverblijfplaats of een kraamkolonie kunnen ook als winterverblijf gebruikt worden.

Binnen het onderzoeksterrein kunnen winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten, omdat er wel zomer- en paarverblijfplaatsen aanwezig waren. Gezien het lage aantal dieren dat is waargenomen zal het niet om een massa winterverblijf gaan, maar om een verblijfplaats van één of enkele dieren.

Tabel 4.1 Veldbezoeken en waarnemingen vleermuizen

Bezoek	Adres	Nr.	Vleermuissoort	Aantal	Functie verblijfplaats	Invliegopening
1	Kruisstraat	6	Gewone dwergvleermuis	1	Zomerverblijf	Nabij dakgoot
2	Kruisstraat	10	Gewone dwergvleermuis	1	Zomerverblijf	Onder dakrand
3	Kruisstraat	10	Laatvlieger	1	Zomerverblijf	Onder dakrand
4	Kruisstraat	6	Gewone dwergvleermuis	1	Paarterritorium	-
	Kruisstraat	10	Gewone dwergvleermuis	1	Paarterritorium	-
5	Kruisstraat	6	Gewone dwergvleermuis	1	Paarterritorium	-
	Kruisstraat	10	Gewone dwergvleermuis	1	Paarterritorium	-

Figuur 4.1 Waarnemingen vleermuizen.

4.1.2 Foerageergebied

De nabije omgeving wordt gebruikt om te foerageren door de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Het betreft het nabijgelegen parkje in oost-zuidelijke richting van het plangebied. Het parkje wordt niet aangetast door de werkzaamheden.

4.1.3 Vliegroutes

De overvliegende vleermuizen zijn in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond het plangebied geen essentiële vliegroutes verwacht.

4.2 Huismus

Tijdens het veldonderzoek zijn geen nestplaatsen van huismussen waargenomen binnen het plangebied. Buiten het plangebied, ter plaatse van de garage Keyserstroom, zijn er acht nestkasten in de gevel aanwezig. Waarbij meerdere huismussen roepend aanwezig waren. Deze hebben echter geen relatie tot het plangebied.

Tabel 4.2 Overzicht waarnemingen huismus

Bezoek	Adres	Nr.	Locatie nestplaatsen	Aantal
1	Geen relevante waarnemingen binnen het plangebied	-	-	-
2	Geen relevante waarnemingen binnen het plangebied	-	-	-

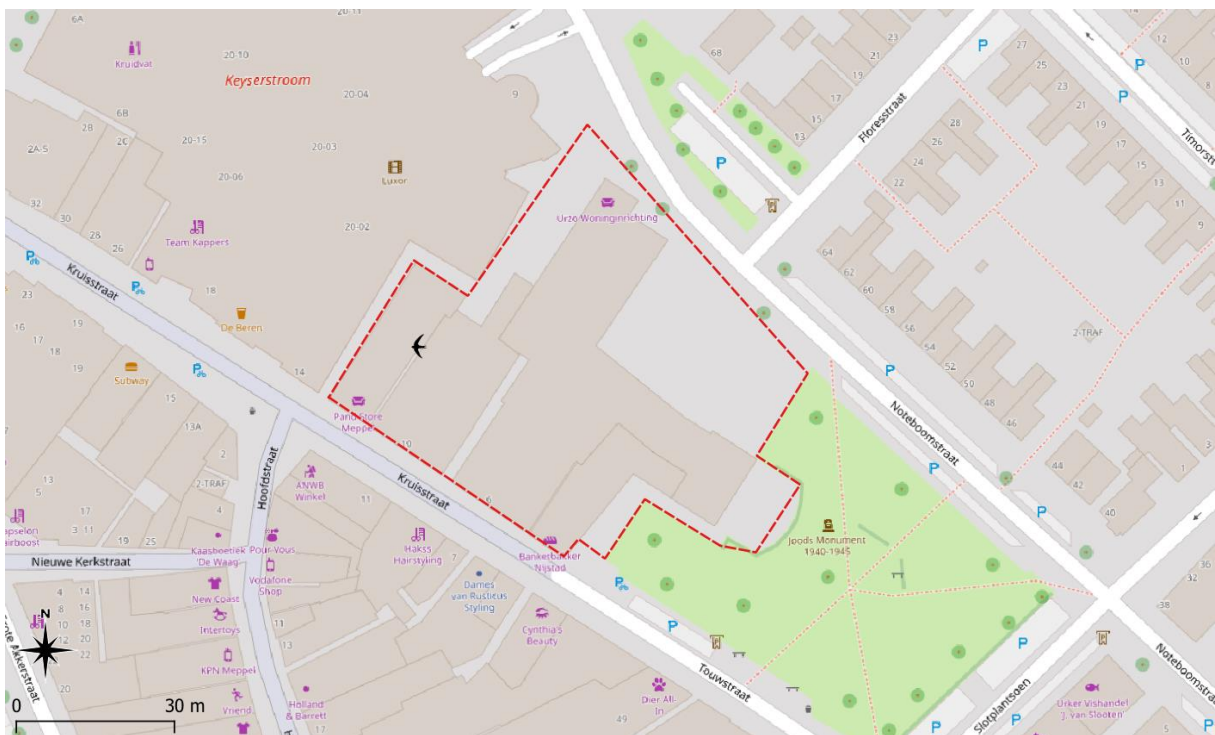
4.3 Gierzwaluw

Tijdens het veldonderzoek zijn twee in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen in de nestkasten ter plaatse van de Kruisstraat 12. Hieruit wordt geconcludeerd dat er twee nestplaatsen van gierzwaluwen nabij het plangebied aanwezig te zijn. Daarnaast zijn er in en direct rond het plangebied enkele foeragerende gierzwaluwen waargenomen.

De waargenomen nestlocaties zijn op kaart weergegeven in figuur 4.3. De adressen zijn tevens weergegeven in tabel 4.3.

Tabel 4.3 Overzicht waarnemingen gierzwaluw

Bezoek	Adres	Nr.	Locatie nestplaatsen	Aantal
1	Kruisstraat	12	Gierzwaluwkast	2
2	Geen relevante waarnemingen binnen het plangebied	-	-	-
3	Geen relevante waarnemingen binnen het plangebied	-	-	-

Figuur 4.3 Waarnemingen nestlocaties gierzwaluw.

4.4 Overige waarnemingen

4.4.1 Nestplaatsen

Tijdens het veldbezoek is binnen het plangebied een nest van de kauw waargenomen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze waarneming. Alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen dan niet worden verstoord.

Tabel 4.7 Overzicht waarnemingen

Bezoek	Adres	Nr.	Waarnemingen
GZ2	Kruisstraat	6	1X Kauwennest, nabij schoorsteen

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk vindt u de conclusies en aanbevelingen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien, per soort(groep).

5.1 Functie van het plangebied en effecten

5.1.1 Vleermuizen

Uit de resultaten van het vleermuisonderzoek komt het volgende naar voren:

Tabel 5.1 Resultaten vleermuisonderzoek

Soort	kraamverblijf	zomerverblijf	paarverblijf	winterverblijf	overtreding Wnb
Gewone dwerg	x	2	2	x	Ja
Laatvlieger	x	1	x	x	Ja

Binnen het plangebied zijn foeragerende of doortrekkende vleermuizen waargenomen. Gezien de lage aantallen gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Bovendien zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig.

5.1.2 Jaarrond beschermde vogelnesten

Tabel 5.2 Resultaten jaarrond beschermde vogelnesten

Soort	nestplaats	aantasting	essentieel leefgebied	aantasting	overtreding Wnb
Gierzwaluw	2	Ja	Nee	Nee	Nee (tenzij de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd en/of de kasten verplaatst moeten worden)

Bij de voorgenomen werkzaamheden kan verstoring plaatsvinden op nestlocaties van de gierzwaluw, indien de werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het seizoen dat de gierzwaluw in ons land is. De gierzwaluwkasten moeten beschikbaar blijven en toegankelijk zijn voor de gierzwaluwen. Daarnaast moeten de gierzwaluwkasten ook functioneel zijn. Indien dit niet het geval is en de kasten moeten worden verplaatst, zal het deel uitmaken van de ontheffing, er is dan formeel sprake van een overtreding op de verbodsbepalingen van de wet natuurbescherming.

5.1.3 Niet jaarrond beschermde vogelnesten

Tabel 5.3 Resultaten niet jaarrond beschermde vogelnesten

Soort	nestplaats	aantasting	essentieel leefgebied	aantasting	overtreding Wnb
Kauw	1	Ja	Nee	Nee	Nee, mits buiten broedseizoen

5.2 Vervolgstappen

5.2.1 Ontheffing

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt een overtreding verwacht op de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het wegnemen of verstoren van een functionele verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en nestplaatsen van gierzwaluw en overige broedvogels tijdens het broedseizoen, is wettelijk gezien een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten kan onder Artikel 3.3 lid 4 en Artikel 3.8 lid 5 een ontheffing verlenen “in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”, in het geval er geen andere bevredigende oplossing is én de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 3.3) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 3.8).

Om een ontheffing te verkrijgen, moet bij de aanvraag een activiteitenplan meegestuurd worden waarin wordt beschreven hoe elke verblijfplaats die komt vervallen gecompenseerd wordt en hoe bij de uitvoer van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de Wet natuurbescherming is dertien weken, met een mogelijkheid tot verlenging van zeven weken. Gezien de lange afhandeltijd en de tijd die nodig is als gewenningsperiode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

5.2.2 Mitigerende maatregelen

Voor verblijfplaatsen van vleermuizen geldt dat er alternatieve verblijfplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige verblijfplaatsen worden aangetast. Ook voor nestplaatsen van gierzwaluwen geldt dat er alternatieve nestplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige nestplaatsen worden aangetast. Deze alternatieve nest- of verblijfplaatsen moeten tijdig voor de werkzaamheden worden aangeboden, omdat er rekening gehouden moet worden met een gewenningsperiode.

De concrete uitwerking van de benodigde mitigerende maatregelen vindt plaats in een activiteitenplan. Binnen de Wet natuurbescherming is het vereist dat de werkzaamheden plaats vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze geeft, in overleg met de opdrachtgever, aan waar zich geschikte locaties bevinden voor het plaatsen van alternatieve voorzieningen. Tevens adviseert deze in eventuele maatregelen die nodig zijn voor aanvang of tijdens het project. Hierbij moet gedacht worden aan de planning van het werk, bijvoorbeeld om kwetsbare periodes te ontzien en om rekening te houden met de gewenningstijd die nodig is voor alternatieve verblijfplaatsen. Ook dient de bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt voor vleermuizen en gierzwaluwen. Dit mag pas na ontvangst van de ontheffing.

De daken van de woningen zijn in het broedseizoen tevens geschikt als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Geadviseerd wordt om geen werkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen, zodat geen sprake is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is echter afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden wordt geadviseerd potentiële nestlocaties voor het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels. Ook kan ervoor worden gekozen de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continu door te werken.

Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart en de locaties niet van te voren dichtgezet kunnen worden, moet de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moet een zorgvuldige werkwijze worden bepaald of dienen de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

5.2.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0, december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0., december 2014

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierversamenleving (2017) *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017

Websites

Website provincie Drenthe

www.BIJ12.nl

www.natuurloket.nl

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuizenindestad.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdierversamenleving.nl